

barnlige Bekymringer, — aldrig Fru Høgsbro. Selv om hun var travlt beskæftiget, og de ganske smaa kunde komme ind med et bedrøvet Ansigt, saa trak hun straks den lille hen til sig og sagde: „Kom nu og fortæl Moer, hvad der har gjort det lille Hjerte Sorg.“ — Saa var det maaské en Bold, der var blevet borte, en Dukke, der var gaaet i Stykker, eller lignende. Men Fru Høgsbro slap ikke Barnet, før hun havde drøftet dets Sorg med lige saa stor Alvor som Barnet, og med pædagogisk Sans hjulpet det fuldstændigt over dets Besværigheder.

Et andet Træk vil ligeledes vise hendes rette Moderlighedsfølelse. Mange Mødre faar saa travlt, naar de faar Hus og Børn, at man bestandigt hører dem fortælle, at nu kan de aldrig mere faa Tid til at gaa ud, og saa gør de Hjemmet til en Trædemølle, hvor de selv gaar aandløse og gnavne om i deres Gerning; men Fru Høgsbro sørgede altid for personligt at være med ved Folkemøder, Skolemøder og Kirkemøder, „thi,“ sagde hun, „jeg har saa mange smaa der hjemme, saa jeg maa frem for alt være frisk og levende med i alt det gode, der rører sig i Folket, at mine Børn paa den rette Maade kan blive Fremtidsmennesker.

Da hendes ældste Søn, Højesteretssagfører Svend Høgsbro, gik ind i Styrelsen for Dansk Kvindesamfund for at arbejde for Kvindens Ligestillelse med Manden, og da hendes Datter, Lærerinden Frøken Sigrid Høgsbro, holdt Foredrag om Kvindesagen, sagde hun til en Ven med Taarer i Øjnene: „Hvor det er underligt for mig at se mine Børn staa op og stride for de Ideer, som jeg kun lønligt har elsket.“

Alle Børnene er Bærere af de nye Ideer i mere eller mindre Grad, nogle mest paa Skolens og Kirkens Omraade, andre paa det politiske. Kun to af Døtrene er endnu gifte, den ene med Folketingsmand Harald Holm, den anden med Kaptajn Bennike. Af de andre Døtre, af hvilke de fleste er Lærere eller studerer, er én Jordemoder. Ogsaa den Bane havde ikke før været betraadt af ugifte Kvinder; Frøken Hilda Høgsbro var en af de første, der var Banebryder. Der er kun tre Sønner ved Siden af de mange Døtre, af disse er en Jurist, en Lærer og en Læge.

Et saa anstrængende Liv med Opdragelse af saa mange Børn har selvfølgelig taget paa Helbredet, saa Fru Høgsbro til sine Tider er meget lidende af Nervøsitet og et kronisk Hjerteonde; men tillader blot hendes Helbred hende det, da er hun levende interesseret for alt det ny i Samfundet og bliver sikkert aldrig, hvor gammel hun end vil blive af Aar, gammel i Sindet. En Samtale med hende er en sand Glæde.

Har Fru Høgsbros Navn kun hidtil været skjult som Folketingsformanden, Politikeren Høgsbro's Hustru, saa vil Fru Høgsbro som Moderen sikkert ved Børnene i mange Slægtled staa som en selvstændig Personlighed, der sent vil glemmes. Vi har ved ovenstaaende Billede villet bidrage til, at Mødre blandt vore Læsere kan lære af hendes aldrig trættede Opdragervirksomhed, der staa i Samfundet som et saa lysende Eksempel.

J. M.

## Kvindens Læretid!

Der er talt og skrevet saa meget om Kvindens alt for hurtige og selvfølgelig derfor mangelfulde Uddannelse i faglig Henseende, og der er talt for Oprettelse af Skoler, hvor Kvinden kan faa den tilbørlige faglige Uddannelse. Mon den unge Pige, der gaar Handelsvejen, ikke ogsaa burde tages i Betragtning her?

Der er jo, særlig i de senere Aar, begyndt at anvendes Kvinder i Forretningslivet, baade som Kommissær og Bogførere, i det hele taget til alt, hvor man kan anvende kvindelig Arbejdskraft. Grunden hertil er som ved fagligt Arbejde: Den er billigere end den mandlige. Men kan nu da den kvindelige Medhjælper ikke gøre samme Nytte som den mandlige? nej, hun mangler ogsaa her den tilbørlige Uddannelse, og kan derfor ikke kræve samme Løn som den mandlige.

Skal en ung Pige være Kassererske, Bogholderske eller Ekspeditrice, fordres der som Regel kun, at hun skal have gennemgaaet et 3 Maaneders Handelskursus. I denne korte Tid skal den unge Pige lære baade enkelt og dobbelt Bogholderi, Sprog, foruden en Del øvrige merkantile Fag, og da det nu ikke alene er Middelstandens, men ogsaa Arbejderstandens Døtre, der griber ind i Handelsfaget, har de som Regel ingen eller faa Forkundskaber, hvorfor det da ogsaa er en Umulighed i Løbet af faa Maaneder at blive en duelig Ekspedient eller Bogholder.

Skal en ung Mand derimod gaa Handelsvejen, skal han, foruden som i mange Tilfælde at have taget baade Præliminæreksamen og Handelseksamen, have udstaaet en Læretid af 4—5 Aar, naar hertil kommer, at han faar praktisk Uddannelse, hvilket den unge Pige ikke faar, er man snart paa det rene med, hvem af Parterne, der er heldigst stillet, naar det gælder Lønspørgsmaalet. Og dog griber Kvinden mere og mere ind i Forretningslivet, er Skyld i, at Manden mere og mere udelukkes deraf, men for at dette ikke bør ske, er det nødvendigt, at Kvinden faar samme Uddannelse som Manden, for med Ret at kunne gøre Krav paa samme Løn som denne. Og vil en Handelsmand anvende kvindelige Medhjælpere, burde han ogsaa være villig til at optage dem som Lærlinge.

En kvindelig Kommis.

## Børnehjem eller Plejehjem?

Lad mig lige saa godt straks tilstaa det: Hr. Forstander Kielbergs sidste kortfattede Indlæg var for mig en stor Skuffelse. Ord var der ganske vist flere end nok af, men de ventede Kendsgjerninger, der skulde gøre det af med de tilstedeværende Tvivl om Børnehjemmenes Fortrin for Plejehjemmene — hvor bliver de af? I Stedet for disse indeholder Hr. K.s ca. 4 Spalter en Del, der slet ikke vedkommer det Spørgsmaal, jeg har rejst, saaledes Hr. K.s Bevæggrunde til at gøre Børnehjemssagen til sit „Livskald“, og en hel Del Urimeligheder, som naturligvis helst burde være sparet. Saaledes den lange Forklaring om, at de Børn, han selv har betegnet som uheldigt stillede, egentlig ikke er det, og at de andre

ikke maa kaldes ikke uheldigt stillede, — Udmalingen af, hvad Børnene i Plejehjem hører om Betalingen for dem, enten den er god eller slet! — at han kun har kunnet faa Børn anbragt i fortrinlige Husmandshjem — som om det ikke var godt nok til dem, han kalder Samfundets Stedbørn; men nu Husmændenes egne Børn da? — den lange Udvikling af, hvad Børnehjemmene gør for deres voksne Myndlinge — som om der ikke Landet over fandtes tusindvis af intime og hjertelige Forhold, der varer Livet igennem, mellem Plejeforældre og -børn; — Forøget paa at nægte, at Smittefaren er størst dér, hvor der findes sammenhobet de fleste Individuer — en saa almindeligt anerkendt Kendsgjerning, at det vilde være Synd at spille flere Ord paa at forsvare den; — Historien om den Tilsynhavende, der havde erklæret sit Tilsyn for omtrent unyttigt — var dette Tilfældet med alt Tilsyn, saa kunde Tilsynsloven jo ikke være „en god Lov“, som Hr. K. selv giver den Attest for at være; — og endelig, det vigtigste tilsidst: den Opfattelse, at en Børnehjemsforstander har lettere Overblik over og virksommere Kontrol med sine 50 Børn (Hr. K. har jo endog 70) end en Plejefader eller -moder med sine 2 eller 3! og at han kan holde dem borte „fra al slet Paavirkning!“ — den trænger dog vist ikke til Gendrivelse. Med det Slags Paastande antager jeg, at Hr. Kielberg ikke omvender ret mange Tvivlere til sin Opfattelse. Paa mig gør de netop den modsatte Virkning. Og det skal ikke gøre det bedre, at Hr. K. formoder, jeg aldrig har sat min Fod i et Børnehjem. Det havde jeg gjort mange Gange, før Hr. K. valgte sit „Livskald“, og hvad mere er: jeg har haft Lejlighed til paa nært Hold at iagttage adskillige Resultater af Pigers Opdragelse i større Børnehjem og har dannet mig min Mening om Sagen ved Selvsyn til begge Sider.

Det beror ligeledes paa en Fejltagelse, naar Hr. K. i Begyndelsen af sit Indlæg siger: „Talen er jo om Samfundets Pligt“ o. s. v. Det er i alt Fald slet ikke det, jeg har talt om. Jeg har kun villet hævde, at de samme Midler vilde anvendes bedre i Børneopdragelsens Tjeneste ved at ydes til private Plejehjem under virksomt Tilsyn end til større Børnehjem. Jeg har den bestemte Opfattelse, at Opdragelsen bliver mere naturlig og mindre kunslet i hine end i disse, og at man i Tilgift vilde yde adskillige ordentlige Smaakaarshjem en virksom Støtte ved at overdrage dem Opdragelse af Børn for de Midler, det koster at holde saadanne i Børnehjem. Det er nemlig større Summer, end de fleste vist nok antager. Medens der i Plejehjem for Smaakaarsfolks Børn betales fra 5 til 12 Kr. maanedlig, altsaa 60 til 144 Kr. om Aaret, koster de i vore Børnehjem i Følge Beretningerne alene i rede Penge fra 220 op til over 400 Kr. om Aaret pr. Barn, hvortil endda kommer en Del Gaver, der ikke ansættes i Pengeværdi. For en saadan Betaling er jeg vis paa, man vilde kunne finde saa gode private Hjem til de omhandlede Børn, at de ingenlunde blev Samfundets Stedbørn, ja, at endog Tilsynet de allerfleste Steder blev saa overflødig som i den jyske Kommune, Hr. Kielberg har hentet sin Slutningshistorie fra.

Den 10. Juli 1893.

M. Lazarus.